

Sygn. akt VII U 1887/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 7 kwietnia 2016 roku.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie: Przewodniczący: Sędzia S.O. Lucyna Stąsik-Żmudziak

Protokolant: st. sekretarz sąd. Małgorzata Gruza

po rozpoznaniu w dniu 7 kwietnia 2016 roku w Lublinie

sprawy K. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania K. D.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 29 września 2015 roku znak (...)

- I. **zmienia zaskarżoną decyzję i ustala K. D. prawo do emerytury z tytułu pracy w szczególnych warunkach od dnia(...)roku;**
- II. **stwierdza, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia w terminie.**

Sygn. akt VII U 1887/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 29.09.2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił K. D. przyznania prawa do emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych na podstawie art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. 2015, poz. 748. W uzasadnieniu decyzji organ podał, że wnioskodawca na dzień 1 stycznia 1999 roku nie udowodnił 15 – letniego okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych. ZUS uwzględnił jako pracę w takich warunkach okres od 01.11.1972r. do 31.03.1976r. w (...) Zakładach (...) w C. ponieważ wnioskodawca przedłożył jedynie na ten okres świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych. (k. 40 ae).

Odwołanie od tej decyzji w dniu 07.10.2015r. wniósł K. D.. Domagał się w nim zmiany decyzji poprzez przyznanie prawa do emerytury wskazując na wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w (...). (k. 2as)

W odpowiedzi na odwołanie ZUS wnosił o oddalenie odwołania argumentując jak w zaskarżonej decyzji. (k.3-4as)

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Urodzony (...) K. D. w dniu (...)złożył wniosek o emeryturę (k. 1 ae). W aktach kapitałowych wnioskodawcy znajdowało się m.in. świadectwo pracy z (...) Zakładów (...) w C. z dnia 30.08.1994r. wskazujące na zatrudnienie K. D. w (...)

w C. w okresie od (...) do 30.08.1994r. na stanowiskach: ucznia- pracownika młodocianego, obuwnika montażysty, brygadzysty produkcji, mistrza. (k. 4 ak).

Do wniosku dołączył świadectwo wykonywania pracy w warunkach szczególnych z 30.08.1994r. wydane przez (...) Zakłady (...) w C., z którego wynikało, że wnioskodawca w okresie od 01.11.1972r. do 31.03.1976r. pracował w warunkach szczególnych na stanowisku ćwiekarza. (k.11as) Ponadto przedłożył umowy o pracę oraz karty wynagrodzeń.

Na podstawie zgromadzonych w aktach rentowych dokumentów organ emerytalny wydał w dniu (...) zaskarżoną decyzję, w której ustalił, że wnioskodawca ukończył 60 lat, legitymuje się łącznym okresem składkowych i nieskładkowym w wymiarze 27 lat, 7 miesięcy i 12 dni, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego. Wnioskodawca nie pozostaje w stosunku pracy, jest uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy. Organ rentowy podniósł, że ubezpieczony nie wykazał stażu pracy w warunkach szczególnych wynoszącego co najmniej 15 lat. Uwzględniono 3 lata i 5 miesięcy pracy w warunkach szczególnych w (...), udokumentowanych przedłożonym świadectwem wykonywania pracy warunkach szczególnych jako ćwiekarz. (k.40 ar).

W celu ustalenia spornego okresu zatrudnienia wnioskodawcy w warunkach szczególnych Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania wnioskodawcy, świadków oraz akt osobowych.

W oparciu o akta osobowe oraz zeznania wnioskodawcy i świadków Sąd ustalił, że skarżący został przyjęty do pracy w (...) Zakładach (...) z dniem (...) w oparciu o umowę o praktyczną naukę zawodu na okres 2 lat, a następnie od (...) na czas nieokreślony na wydział montażu na stanowisko obuwnika przemysłowego – wyłabianie miseczek. W istocie wnioskodawcy powierzono pracę ćwiekarza czubków i boków. (k. 13 ao) W tym okresie jego praca polegała na ćwiekowaniu cholewek na kopycie. Na tym stanowisku pracował do 31.03.1976r. i okres ten został udokumentowany świadectwem wykonywania pracy w warunkach szczególnych, wydanym przez (...), uznanym przez ZUS.

Z dniem 01.04.1976 roku powierzono mu stanowisko brygadzysty wydziału montażu. Do jego obowiązków jako brygadzysty przede wszystkim należało dopilnowanie znajomości wykonania poszczególnych operacji przez pracowników produkcyjnych, dopilnowanie by pracownik wykonał przydzielone operacje zgodnie z procesami technologicznymi, kontrolowanie jakości wykonywanych operacji na poszczególnych stanowiskach. W sumie odpowiadał za nauczanie wszystkich pracowników prawidłowego wykonywania czynności montażowych. Przyuczał ich do wykonywania czynności na takich stanowiskach jak: ćwiekowanie czubków, pięt, boków, przy drasowaniu, ścieraniu, powlekaniu klejem, nakładaniu podeszew, frezowaniu i wygładzaniu podeszew, wyklejaniu podściółek, apretowaniu. W razie potrzeby związanej z nieobecnością pracownika wnioskodawca podejmował pracę na danym stanowisku związanym z ćwiekowaniem, montażem lub stanowiskiem klejowym

W okresie od(...) wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową. Po jej zakończeniu, przed upływem 30 dni, powrócił do (...) z dniem 02.05.1980r. na poprzednie stanowisko brygadzysty wydziału montażowego, wykonując te same co wcześniej obowiązki.

Od 15.12.1980r. wnioskodawca uzyskał stanowisko mistrza produkcji na wydziale montażu., Od 01.10.1991r. do końca zatrudnienia tj. do 30.08.1994r. ponownie pracował jako brygadzista wydziału montażu. Jego praca na stanowisku mistrza produkcji polegała na nadzorowaniu, kontrolowaniu wykonywania pracy wszystkich pracowników podległego wydziału. Wnioskodawca kontrolował proces produkcji obuwia na etapie montażu, czyli tam gdzie były wykonywane prace związane ze stanowiskami szkodliwymi. Na jego wydziale pracowały osoby zatrudnione w warunkach szkodliwych przy pracach związanych ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego – produkcji butów. Na oddziale byli zatrudnieni pracownicy klejowi, na stanowiskach ćwiekowania, drasowania, ścierania podeszew. Wydział montażu był wydziałem produkcyjnym, na którym łączono w jedną całość elementy cholewki, podeszwy, podpodeszwy i z tego wychodził wyrób gotowy. Na hali montażu było 10 oddziałów, znajdowały się tam taśmy produkcyjne po obu stronach, których pracowały zatrudnione pracownice wykonujące kolejne etapy związane z produkcją buta. Wykonywanych było szereg czynności w zależności od rodzaju wykonywanego wzoru przez 40-50 osób. Wnioskodawca bez względu na to czy pełnił rolę brygadzysty czy mistrza kontrolował wszystkie

wykonywane czynności na wydziale montażu. Cały czas przebywał na wydziale produkcyjnym, chodził wokół taśmy o wokół każdego pracownika, brał do ręki wykonywany wyrób, dokładnie kontrolując czy pracownik wykonuje swoje czynności prawidłowo. Priorytetem było kontrolowanie powlekania buta klejem po raz pierwszy i drugi gdyż od prawidłowości tego etapu zależała ilość braków i reklamacji. Wnioskodawca cały czas pracował w warunkach szkodliwych, takich jak pozostali zatrudnieni na oddziale pracownicy. Był narażony na opary z toksycznych klejów, apretury (lakierów), którymi powlekało się prawie gotowy wyrób. Na hali panowało ogromne zapylenie związane ze stanowiskami ścierania i drasowania zaćwiekowanego brzegu cholewki, ścierania podeszew, które przeplatały na tasmie poszczególne stanowiska pracy. Poza tym był narażony na wdychanie oparów acetonu, którego używało się do zmywania podeszew. Od pracujących maszyn był ogromny hałas. Praca cały czas była wykonywana na bieżąco, nie można było sobie pozwolić na przerwy, gdyż trwał cykl produkcyjny, pracowano na akord. Na wydziale montażu nie pracowały szwaczki ale pracowali montażyści zatrudnieni w warunkach szczególnych: wydający cholewki i kopyta, zanurzający i przyklejający zakładki, przyczepiający podpodeszwy, ćwiekujący czubki, ćwiekujący boki, pięty kalibrujący, pracujący przy ścieraniu nadmiaru kleju, przy drapaniu zaćwiekowanego brzegu cholewki, przy odpylaniu, przy wydawaniu i ścieraniu podeszew, zmywający podeszwy, powlekanii klejem, przy stabilizowaniu obuwia. Wszyscy zatrudnieni pracownicy montażu otrzymywali dodatek za pracę w warunkach szczególnych. Również wnioskodawca w niektórych okresach zatrudnienia otrzymywał taki dodatek jako stały składnik wynagrodzenia. Zmiana angażu wnioskodawcy z brygadzysty na mistrza nie zmieniła charakteru pracy. Była to kwestia jedynie awansu finansowego i odpowiedzialności materialnej mistrza produkcji. Cały czas był to dozór techniczny nad całym etapem produkcyjnym montażu związany z wyrobami przemysłu skórzanego. Obowiązkiem mistrza wydziału montażowego było, aby cały czas przebywał przy poszczególnych stanowiskach pracy, szkolił pracowników, pokazywał jak dana czynność ma być wykonana, i kontrolowanie czy pracownik dobrze wykonał powierzona mu czynność. Mistrz produkcji miał uprawnienia do występowania do przełożonego o ukaranie pracownika, występowania w sprawach kadrowych do bezpośredniego przełożonego, ale nie zmieniało to charakteru pracy ani jej wymiaru polegającego na stałym i bezpośrednim wykonywaniu w pełnym wymiarze czasu pracy kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości produkcji i dozoru technicznego na wydziale, na którym jako podstawowe wykonywane są prace zaliczane do prac w warunkach szczególnych. (zeznania wnioskodawcy – k. 21v-22 w zw. z k. 24 as, zeznania świadków: G. B. – k. 22v-23v. as, S. B. – k. 23v-24 as, akta osobowe –k. 10 as)

Powyższy stan faktyczny Sąd Okręgowy ustalił w oparciu o dowody z dokumentów znajdujących się w aktach ZUS oraz zeznania wnioskodawcy i świadków.

Sąd obdarzył wiarą dowody z dokumentów uznając, iż zostały one sporządzone przez uprawnione do tego podmioty oraz nie budzą wątpliwości zarówno co do ich formy, jak i treści. Świadcstwo pracy potwierdzało wykonywanie przez wnioskodawcę pracy w warunkach szczególnych we wskazanym okresie.

Sąd uznał również za wiarygodne zgromadzone w niniejszym postępowaniu zeznania świadków G. B. i S. B., gdyż były jasne, pełne, logiczne, wzajemnie spójne oraz zgodne z zeznaniami wnioskodawcy, a okoliczności z nich wynikające zostały potwierdzone pozostałym wiarygodnym materiałem dowodowym. Przesłuchani w sprawie świadkowie byli osobami obcymi dla skarżącego, toteż nie mieli żadnego interesu w zeznawaniu na jego korzyść i Sąd nie znalazł podstaw, by kwestionować ich wiarygodność. Świadcstwie pracowali razem z wnioskodawcą w tych samych okresach na takich samych stanowiskach i ich obowiązki były tożsame w podobnych okresach czasu. Świadcstwie pracowali w takich samych warunkach szkodliwych. Ich zeznania były dokładne i szczegółowe. S. B. pracował na identycznych stanowiskach pracy jak wnioskodawca. Nie posiadał z (...) odpowiedniego świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Jednakże w 2015 roku, w oparciu o prawomocny wyrok sądowy w sprawie VII U 935/15 uzyskał prawo do emerytury po ukończeniu 60 roku życia. Podobnie G. B. zatrudniony w (...) na stanowisku brygadzysty i mistrza produkcji, nie posiadając świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych także w oparciu o prawomocny wyrok sądowy w sprawie VII U 113/15 uzyskał świadczenie emerytalne we wcześniejszym wieku.

Sąd obdarzył również wiarą w całości zeznania wnioskodawcy, gdyż były jasne, pełne, logiczne i spójne z zeznaniami świadków oraz okolicznościami wynikającymi z analizy wiarygodnego materiału dowodowego w postaci dokumentów.

Odwołanie K. D. jest zasadne i zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 184 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.), mężczyznom urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat oraz okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 25 lat. Emerytura taka przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa oraz rozwiązania stosunku pracy.

Ustęp 2 artykułu 32 stanowi, że za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Zgodnie z ustępem 4 wiek emerytalny, o którym mowa w ust. 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ust. 2 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych.

Zgodnie z § 2 ust.1 Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr

8, poz. 43 ze zm.) okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca

w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Według § 3 cytowanego rozporządzenia za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany dalej „wymaganym okresem zatrudnienia”, uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Natomiast § 4 ust. 1 rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- ma wymagany okres zatrudnienia, w tym, co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Wnioskodawca w (...) pracował, pomijając okres zatrudnienia w charakterze pracownika młodocianego oraz nawet odliczając okres służby wojskowej przez okres ponad 20 lat. Pomijając pierwszy okres zatrudnienia związany z nauką zawodu, w okresie od 01.11.1972r. do 31.03.1976r., przez okres 3 lat i 5 miesięcy stale i w pełnym wymiarze wykonywał pracę związaną ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego na stanowisku obuwnika montażysty, szwacza przy formowaniu cholewek i świekowaniu czyli określone w wykazie A rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.), w dziale VII, w przemyśle lekkim, poz. 14 - prace związane ze szlifowaniem, klejeniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego. (uznane przez ZUS)

Następnie od 01.04.1976r. do 24.04.1978r., od 02.05.1980r. do 14.12.1980r. i od 01.10.1991r. do 30.08.1994r., stale i w pełnym wymiarze czasu pracy pracował na stanowiskach brygadzysty, a od 15.12.1980r. do 30.09.1991r. na stanowisku mistrza wydziału montażu na oddziale produkcyjnym przy kontrolowaniu procesu produkcyjnego obuwia.

Na podstawie ustalonego stanu faktycznego Sąd uznał, że w okresie zatrudnienia na powyższych stanowiskach dodatkowo przez okres ponad 15 lat wnioskodawca wykonywał pracę w warunkach szczególnych odpowiadającą tej wskazanej w wykazie A w dziale XIV w/w rozporządzenia Rady Ministrów „Prace różne”, pozycja 24: kontrola

międzyoperacyjna, kontrola jakości produkcji i usług oraz dozór inżynieryjno-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie.

Wnioskodawca wykonywał prace polegające na kontroli międzyoperacyjnej, kontroli jakości oraz dozorcze technicznym na wydziale gdzie jako podstawowe były wykonywane prace w warunkach szczególnych związane z klejeniem, szlifowaniem i wykańczaniem wyrobów przemysłu skórzanego.

Wnioskodawca ukończył 60 lat, legitymuje się łącznym okresem składkowych w wymiarze ponad 27 lat, nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, udowodnił także staż pracy w warunkach szczególnych przekraczający wymagane 15 lat. Tym samym spełnione są wszelkie przesłanki ustalenia jej prawa do emerytury od dnia (...) tj. od dnia ukończenia 60 lat.

Z uwagi na to, że wnioskodawca nie przedstawił w ZUS przy wniosku o emeryturę świadectwa wykonywania pracy w warunkach szczególnych na cały wymagany okres a okoliczności związane z charakterem pracy zostały w pełni udowodnione dopiero w toku postępowania sądowego w oparciu o zeznania wnioskodawcy i świadków Sąd uznał, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie prawa do świadczenia w terminie.

Z tych względów Sąd zmienił zaskarżoną decyzję i na mocy wyżej wskazanych przepisów oraz art. 477¹⁴ §2 kpc orzekł jak w sentencji.